

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

WARSZAWA, dnia 25.06. 1987r.

DEPARTAMENT III

T A J N E

L. dz. OE

-I-0876/87

Egz.nr 9.

*Główna opinia brzo
ref. na bardziej ocemaj
a następnie wykonywali
w formie zawiadomienia do
ref. 906 Min.*

[Signature]
26.06.87

INFORMACJA

dot. negatywnych zjawisk występujących w środowisku młodzieży
studenckiej w związku z wizytą papieża.

[Signature]
[Signature]

Otrzymują:

- Tow. Jaruzelski
- Tow. Messner
- Tow. Baryła
- Tow. Kiszczak
- Tow. Porębski
- Tow. Ciosek
- Tow. Kędzia
- Tow. Miśkiewicz
- Tow. Pożoga
- Tow. Dankowski

Do odbywającej się w dniach 8-14 bm. wizyty Jana Pawła II w Polsce, obok przygotowań podejmowanych przez władze państwowe i kościelne, swoistego rodzaju przygotowania czyniły również grupy opozycji politycznej, które z wizytą wiązały wiele nadziei.

Grupy te starały się wykorzystać pobyt papieża w Polsce do swoich celów m.in.:

- zmanifestować swoją obecność polityczną;
- uzmysłwić władzy, społeczeństwu oraz opinii światowej, że potrafią stymulować postawami i kierować dużymi skupiskami ludzkimi;
- w oparciu o niektóre sformułowania papieża zawarte w homiliach doprowadzić do wystąpień zmierzających do zakłócenia spokojnego przebiegu wizyty;
- poprzez prowokacyjne zachowania zakłócić porządek publiczny oraz wymusić interwencję służb porządkowych - szczególnie oddziałów zwartych Milicji Obywatelskiej.

W tym celu opozycja polityczna starała się pozyskać do swoich akcji, obok innych środowisk również - młodzież akademicką. Nielegalne organizacje (Tymczasowa Rada "Solidarności", Konfederacja Polski Niepodległej, Ruch "Wolność i Pokój", Niezależne Zrzeszenie Studentów) zintensyfikowały swoje wysiłki i oddziaływanie na to środowisko.

Celem jaki został postawiony przez działaczy opozycji politycznej w środowisku akademickim, było w okresie wizyty papieskiej zaktywizować działalność, unaocznic społeczeństwu istnienie niezależnych od władzy ośrodków rozkazodawczych, pokazać papieżowi i światu, iż w Polsce istnieje opozycja, która działa w różnych grupach i środowiskach, w tym również w środowisku studenckim. Cel ten zamierzano realizować poprzez:

- aktywny udział młodzieży akademickiej w kościelnej służbie porządkowej;
- masowy udział w uroczystościach kościelnych w zorganizowanych grupach;
- demonstrowanie swojej obecności podczas spotkań z papieżem poprzez transparenty, na których były hasła prosolidarnościowe;
- wnoszenie okrzyków o treści antypaństwowej np. katolicyzm - tak, komunizm - nie.

Przeciwnicy polityczni chcieli instrumentalnie wykorzystać młodzież akademicką w ośrodkach z dużymi tradycjami studenckimi szczególnie w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, a także w Lublinie do ewentualnych zająć ulicznych.

Ośrodki Duszpasterstwa Akademickiego skoncentrowały swój wysiłek na agitowaniu młodzieży studenckiej do masowego udziału we wszystkich imprezach związanych z obecnością papieża, jak również do wstępowania męskiej części społeczności studenckiej do kościelnych służb porządkowych. W ośrodkach akademickich nie będących etapami wizyty papieskiej, tamtejsze ośrodki DA starały się zainicjować masowe wyjazdy zorganizowanych grup studentów (w Rzeszowie tamtejszy ośrodek DA zainspirował wyjazd do Lublina i Krakowa, ośrodek DA we Wrocławiu do Gdańska, z Torunia wyjechała grupa ok. 50 osób do Gdyni, z Poznania wyjechało 600 osób do Gdańska, ze Słupska 100-osobowa grupa do Gdańska, z Kielc grupa 60 studentów do Tarnowa oraz 40 studentów do Łodzi). Działacze DA z Rzeszowa i Wrocławia liczyli,

że właśnie Kraków i Gdańsk będą tymi miejscami gdzie dojść może do konfrontacji z siłami porządkowymi. W tym celu przedstawiciele DA z Wrocławia zorganizowali na terenie Gdańska dwa punkty zbiórek - jeden koło hotelu "Heweliusz", drugi przed kościołem Jazuitów, aby móc wystąpić w zwartej grupie.

Nielegalne organizacje działające w środowisku studenckim (b.NZS, KPN, WiP) oraz Federacja Młodzieży Walczącej uwagę zwracały na możliwie szeroki udział swoich sympatyków i zwolenników w mszach, a także przy witaniu papieża w każdym z ośrodków. Przedstawiciele tych grup starali się powoływać nieformalne komitety organizacyjne obchodów III Pielgrzymki Papieża do Polski (taki komitet powstał m.in. na terenie SGGW-AR w Warszawie, gdzie jego członkowie wystąpili z apelem o gremialny udział w uroczystościach w dniach 13-14 bm.).

Poszczególne grupy nielegalnie działające w środowisku akademickim starały się zmanifestować swoją obecność poprzez eksponowanie przygotowanych na tę okazję transparentów i haseł. Pierwszą próbę podjęto w dniu 8 bm. podczas mszy w kościele Wszystkich Świętych w Warszawie, kiedy studentka Uniwersytetu Warszawskiego Agnieszka Romaszewska-Guzy uczestniczyła w grupie osób eksponujących transparent z hasłem "Wolność i Pokój". W następnych miastach-etapach podróży papieża po Polsce ilość tego typu faktów wzrastała. W Lublinie obok transparentów "Wolność i Pokój" pojawiły się transparenty "NZS-KUL". W Tarnowie był eksponowany transparent "Solidarni z Bogiem i Ojczyzną - studenci z Rzeszowa". Studenci w Krakowie wystąpili pod hasłami "Solidarność Akademii Medycznej", "Solidarność z Ojcem Świętym - NZS Kraków", "Federacja Młodzieży Walczącej", "Wolność i Pokój", "Niezależne Zrzeszenie Studentów".

W Gdańsku był eksponowany transparent "Wolność i Pokój", ponadto pojawiły się hasła "Czerwona oświata - niskie umysły", "Chcemy być pokoleniem wolnej Polski - studenci z Wrocławia". W Łodzi eksponowano transparent "Solidarność Uniwersytetu Łódzkiego". Podczas uroczystości religijnych w Warszawie

w dniach 13-14 bm. stwierdzono transparenty z nazwami uczelni warszawskich, m.in.: Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Warszawskiej, SGGW-AR, SGPiS. W kilku przypadkach napisy te były stylizowane na napis "Solidarność". Należy podkreślić, że służby porządkowe zatrzymały i odebrały część transparentów.

W okresie pobytu papieża w kolejnych miastach działacze opozycji w środowisku akademickim nawoływali, poprzez akcję ulotkową, studentów do brania udziału w uroczystościach kościelnych. M.in. w Krakowie na terenie miasteczka akademickiego rozkolportowano 300 egzemplarzy "Przeglądu akademickiego". W dniu 9.06.br. w Politechnice Warszawskiej rozkolportowano ok. 500 ulotek zatytułowanych "Opozycja niepodległościowa wita Ojca Świętego na Ziemi Polskiej".

Inną formą zmanifestowania obecności podczas uroczystości kościelnych były fakty wykorzystania samorządów uczelnianych do uformowania zorganizowanych kolumn studenckich z danej uczelni, celem wzięcia udziału w mszach. Służyły temu starania o uzyskanie od rektorów uczelni zgody na wypożyczenie na okres mszy sztandarów uczelnianych, organizowania na terenie uczelni miejsc zbiórek, a następnie demonstracyjny przemarsz na miejsce uroczystości. Takie próby na terenie Warszawy podjęła grupa studentów z Uniwersytetu Warszawskiego. Rektor prof. Białkowski nie wyraził zgody na udostępnienie sztandaru uczelni. Studenci spotkali się przed uniwersytetem i zwartą grupą ok. 600 osób udali się pod transparentem "Uniwersytetu Warszawskiego" na Plac Defilad. W podobnych grupach przybyli studenci Politechniki Warszawskiej ok. 400 osób, SGPiS - ok. 200 osób i SGGW - 200. Również w Gdańsku terenem zbiórki był Uniwersytet skąd zwartą grupą studentów przeszła na miejsce uroczystości.

Środowisko akademickie uczestniczyło także w składaniu tzw. darów dla papieża. Otrzymał on m.in.: różaniec z bursztynów - od studentów z Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, album - od studentów z Politechniki Lubelskiej, kronikę uczelni - od studentów Akademii Medycznej w Lublinie, krzyż z rzeźbą Chrystusa przekazali mu studenci z Akademii Rolniczej w Lublinie.

W wyniku podjętych działań zmierzających do zapewnienia spokojnego przebiegu wizyty Jana Pawła II w Polsce zatrzymano i skierowano wnioski do kolegium d/s wykroczeń w trybie przyspieszonym wobec studentów zmierzających do zakłócenia spokoju i porządku publicznego: Jarosława Maćkowiaka, Wiesława Gęsickiego - studentów Papieskiej Akademii Teologii Katolickiej w Krakowie, którzy w dniu 8 bm. w Warszawie eksponowali transparent o treści mogącej wywołać niepokój publiczny. Kolegium każdemu z nich wymierzyło grzywnę w wysokości 50 tys. zł.; Konrada Zbrożka - studenta Papieskiej Akademii Teologii Katolickiej w Krakowie, który w dn. 9 bm. w Tarnowie posiadał i kolportował ulotki o treści antypaństwowej, sygnowane przez "KPN". Kolegium wymierzyło mu grzywnę w wysokości 50 tys. zł.

Za zakłócenie porządku publicznego w Krakowie w dniu 10 bm. zostali zatrzymani i ukarani przez kolegium 3-ma miesiącami aresztu: Jerzy Sowa, Dariusz Mochocki - studenci Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Zbigniew Szreder - student AGH w Krakowie. Ponadto w rejonie zajęć w Krakowie zostali zatrzymani na 48 godzin za udział w zbiegowisku: Marek Król, Ewa Łosińska, Janusz Okrzesik, Józef Suchanik - studenci UJ. Po przeprowadzonych z nimi rozmowach dyscyplinujących zostali zwolnieni.

Podczas zakłócania porządku publicznego na terenie Gdańska, zostali zatrzymani i ukarani przez kolegium grzywną w wysokości 50 tys. zł.: Inga Walc, Grzegorz Jędras, Paweł Bujak - studenci Uniwersytetu Warszawskiego, Jarosław Domański - student Akademii Medycznej w Poznaniu, Katarzyna Kolarzewska, Krzysztof Paluszek - studenci AWF we Wrocławiu. Ponadto za udział w zakłóceniu porządku zostali zatrzymani na 48 godzin: Robert Sołtyk, Anna Misztal, Andrzej Papież, Paweł Mazurkiewicz, Paweł Kołodziejczyk - studenci Uniwersytetu Warszawskiego, Wiesław Mielcarski, Zuzanna Dąbrowska - studenci Uniwersytetu Wrocławskiego, Zbigniew Grzegorkiewicz - student Akademii Medycznej w Gdańsku, Zbigniew Jurkowski - student Politechniki Gdańskiej.

Maciej Wojciechowski - student Uniwersytetu Śląskiego, w dniu 12 bm. w Częstochowie podczas mszy rozwinął transparent z napisem "KPN", co mogło wywołać niepokój publiczny. Został on ukarany przez kolegium karą grzywny w wysokości 50 tys. zł.

W wyniku działań profilaktyczno-zapobiegawczych zatrzymano w Poznaniu: Wojciecha Pęgiela - studenta Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Pawła Kotlarskiego - studenta Akademii Medycznej w Poznaniu, Piotra Rybarczyka - studenta Politechniki Wrocławskiej.

Wymienieni posiadali przy sobie nielegalne materiały i wydawnictwa przeznaczone do kolportażu m.in. dot. wizyty papieża mogące wywołać niepokój publiczny. Sprawę skierowano do kolegium.

Łącznie na terenie kraju w okresie wizyty papieża za zakłócenie porządku zatrzymano 29 studentów, z czego 16 ukarały kolegia d/s wykroczeń.

W środowisku młodzieży studenckiej w dyskusjach oceniających przebieg wizyty papieża poddaje się analizie te jego wystąpienia i wypowiedzi, które skierowane były do młodzieży. Podkreśla się, że papież silnie zaakcentował wagę jaką przywiązuje do roli młodzieży, do jej wychowania w duchu katolickiej doktryny społecznej i filozoficznej. Uważa się, że szereg wskazań co do postaw i zachowań młodzieży nie zostało wyrażonych wprost lecz w sformułowaniach, z których wyciąga się określone wnioski. Np. wskazując na "grzechy" młodzieży (np. alkoholizm, narkomania itd.) papież mówił o "szukaniu" doznań i wyżywiania się w sektach i związkach, "które są tak obce kulturze tradycji i duchowi naszego czasu". Nie określał jednak o jakiego typu związki chodzi, stąd przypuszcza się, że dotyczy to istniejących organizacji młodzieżowych.

Papież stawiał młodzieży wymagania wiary i nieulegania procesowi laicyzacji. W modlitwie powszechnej na spotkaniu w Tarnowie jedno z haseł brzmiało: "Aby młodzież przeciw-

stawiała się laicyzacji - wysłuchaj nas Panie". W wystąpieniu na Westerplatte krytykował materializm jako pogoń młodzieży za dobrami doczesnymi na niekorzyść wartości moralnych i religijnych.

Aktualnie w środowisku młodzieży akademickiej wyrażane są opinie nt. jaki wpływ będzie wywierać wizyta papieża na młodzież polską. Podkreśla się m.in., że:

- wzrośnie autorytet papieża jako wzorca moralnego, umocni to również pozycję Kościoła w Polsce. Badania ankietowe prowadzone w ostatnich latach m.in. przez Instytut Badań Problemów Młodzieży wskazują, że znaczna część młodzieży uważa papieża za niekwestionowany współczesny autorytet i wzór;
- zwiększyć się może aktywność duszpasterska Kościoła w oddziaływaniu na młodzież, w tym również na studentów, szczególnie zamieszkałych w domach akademickich;
- mogą wystąpić inicjatywy tworzenia związków, organizacji młodzieżowych o charakterze katolickim, skupiające młodzież studencką. Takie próby odnotowano już przed wizytą papieża m.in. w Uniwersytecie Poznańskim;
- w oparciu o treści homilii i wypowiedzi papieża może wystąpić zaktywizowanie nielegalnych struktur i organizacji w oddziaływaniu na studentów a zwłaszcza ze strony NZS, "WiP", KPN, b."Solidarności".

Wyk. w 10 egz.

Rozesłano według
rozdzielnika

Nr ks. masz.060/87

DYREKTOR DEPARTAMENTU III MSW

płk mgr K. MAJCHROWSKI